

Nu waren Italianen, die zich in de 17de eeuw in Rotterdam vestigden, bepaald geen uitzonderingen; het waren meestal medici, kwakzalvers, koorddansers, geldwisselaars, glasblazers en andere technici. Maar Italianen, die zich hier ter stede als koopman vestigden, moet men met een kaarsje zoeken, in tegenstelling met Antwerpen in de 16de en Amsterdam in de 17de eeuw, waar zich een grote kolonie kooplieden en bankiers gevestigd had. Een niet onaanzienlijk aantal van hen was vluchteling om den gelove, vooral uit Lucca zoals de Sardi, wier bankbedrijf van 1681 tot 1793 heeft voortbestaan. Ook de bank van Calandrini en Burlamachi was een bijzonder belangrijke handelsbank.

Welke motieven kunnen Gallaccini bewogen hebben niet de Amsterdamse metropool, maar het veel kleinere Rotterdam als arbeidsterrein te kiezen? Dat weten wij helaas niet exact, wel weten wij het een en ander over de belangstelling, die in het groothertogdom Toscane voor onze stad werd gekoesterd. Door het werk van Hoogewerff zijn wij goed ingelicht over de twee reizen, die Cosimo III in 1667 en 1669 door de Nederlanden heeft gemaakt³). Daarin deelt hij mede, dat het bezoek van Florentijnen geen zeldzaamheid was en noemt hij de namen van Pucci, markies Riccardi en de nuntius Pallavicini, aan wie evenmin als aan Cosimo de snelle groei van onze stad ontging. Volgens de nuntius was Amsterdam over het toppunt van zijn bloei heen en waren de zeden in Rotterdam veel eenvoudiger en burgerlijker dan in de meer mondaine hofstad.

Alvorens in te gaan op de bedoelingen en bijzonderheden van Cosimo's reizen, is het gewenst de economische situatie van het groothertogdom te bezien. Amintore Fanfani trekt bij de beschrijving van het 16de eeuwse Italië⁴) de mantel van de boeteprofeet aan en met instemming haalt hij het ongunstig oordeel aan van Toniolo in 1889 over de economische politiek der Medici⁵). Hij weidt uit over het algemeen streven naar hogere rangen en posities in het maatschappelijk leven. Men vergevoegde zich met het bouwen van paleizen en landhuizen, waar men gezapige rust zocht. Men wendde zich af van de handel, waardoor Florence in het verleden zo'n grote faam had verworven en onthield zich van zakelijke investeringen. Wat de landbouw betreft, beperkte men zich tot het strikt noodzakelijke voor eigen gebruik en in geval van schaarste rekende men op hulp uit Sicilië. Terwijl er periodiek grote schaarsten aan koren heersten, hielden de vorsten er een stoet honden op na, die b.v.